

Politik och kommunikation
Martin Olin, 08-677 26 35
martin.olin@energiforetagen.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: kn.kl@regeringskansliet.se

Energiföretagen Sveriges synpunkter på revidering av koldioxidkraven för lätta fordon

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Övergripande ställningstagande

Elektrifieringen av transportsektorn är den mest kostnads- och energieffektiva vägen mot nettonollutsläpp. Regelverket för utsläppsstandarder har under de senaste åren varit ett viktigt verktyg för att driva klimatomställningen inom EU:s transportsektor. Det har gett bland annat fordonstillverkare, elnätsbolag och laddoperatörer tydliga planeringsförutsättningar. Det har gjort det möjligt att förutse hur snabbt fordonsflottan elektrifieras och hur efterfrågan på laddning ökar år för år – vilket i sin tur har varit avgörande för den snabba utbyggnaden av laddinfrastruktur vi sett de senaste åren.

Att nu skapa osäkerhet kring 2035-målet skulle riskera hela kedjan av investeringar som byggts upp i takt med att reglerna skärpts. En försvagning av styrsignalen riskerar dessutom att direkt påverka lönsamheten i den laddinfrastruktur som redan etablerats, både genom privata investeringar och genom statliga stödinsatser. Om försäljningen av elfordon ökar långsammare än vad tidigare prognoser räknat med kan nyttjandet av vissa laddstationer bli så lågt att fortsatt drift inte är ekonomiskt möjlig. I förlängningen kan utbyggnaden stanna av och redan etablerade stationer behöva avvecklas, vilket vore mycket olyckligt och skulle motverka både klimatmålen och de investeringar som redan gjorts.

Mot denna bakgrund avråder starkt vi från ändringar som kan försvaga eller fördröja elektrifieringen.

2035-målet – en nödvändig styrsignal för EU:s klimatmål, industri och energisäkerhet

Klimatnytta och kostnadseffektivitet

Elektrifiering är den överlägset mest energieffektiva tekniken för vägtransporter, som minskar utsläppen snabbare och billigare än alternativa tekniker. Många av Europas fordonstillverkare, energibolag och medlemsstater har redan fattat strategiska beslut baserade på att 2035 innebär ett fullt utfasat förbränningsmotorsystem.

Att urvattna målet nu skulle leda till betydande systemkostnader genom försenade investeringar, osäker teknikplanering och ökade framtida utsläppsreduktioner som måste kompenseras senare med högre kostnader.

Industriell konkurrenskraft

Europeisk fordonsindustri befinner sig i en strategiskt avgörande fas. USA och Kina investerar i stor skala i elektrifiering, batteriproduktion och laddinfrastruktur. Europas konkurrenskraft kräver:

- stabila, förutsägbara och skarpa utsläppskrav som ger en tydlig marknadssignal om att eldrift är huvudspåret,
- förutsättningar att skala upp europeisk produktion av batterier, material och elbilar.

Ett urvattnat 2035-mål riskerar att missgynna den europeiska industrin i den globala konkurrensen.

Energipolitisk och geopolitisk nödvändighet

Den försämrade geopolitiska situationen – med fortsatta konflikter och störningar i oljeleveranser via Hormuzsundet – visar tydligt hur beroende Europa är av fossil energi och vilken sårbarhet det innebär. Transportsektorn står för huvuddelen av unionens fossilberoende.

En snabb elektrifiering minskar importbehovet av olja, stärker EU:s strategiska autonom och skyddar hushåll och företag mot volatila bränslepriser.

2035-målet bör därför ses som ett energisäkerhetspolitiskt mål – inte enbart ett klimatmål.

Förslagets flexibilitetsmekanismer

Förslaget innehåller flera nya möjligheter för tillverkare att uppfylla utsläppskraven, bland annat olika typer av utsläppskrediter, möjlighet att räkna utsläpp över flera år samt fortsatt utrymme för laddhybridfordon. Dessa flexibiliteter riskerar att försvaga styrsignalen och fördröja elektrifieringen.

- **Utsläppskrediter och kompensationsmekanismer** Bränslekrediter och krediter för lågfossilt stål innebär att utsläppsminskningar kan uppnås genom åtgärder utanför själva fordonen. Även om vi är positiva till utvecklingen inom fossilfritt stål så skapar detta tillägg osäkerhet kring hur snabbt den faktiska elektrifieringen av fordonsflottan sker. Vi förordar därför att detta regelverk fokuserar på den energi som används för bilens framdrift snarare än på utsläppsreduktioner kopplade till dess ingående komponenter.
- **Genomsnittsbereäkning 2030–2032.** Att beräkna utsläppen som ett genomsnitt över flera år missgynnar tillverkare som tidigt ställer om till nollutsläppsteknik. Det försvagar incitamenten att snabbt fasa ut förbränningsmotorer och riskerar att flytta elektrifieringen närmare 2035 i stället för att driva den framåt. Fordonstillverkare som redan tagit betydande finansiella och tekniska risker för att accelerera övergången till eldrift bör rimligen gynnas av regelverket, inte neutraliseras genom en utjämnande flerårsberäkning
- **Sänkt krav från 100 till 90 procent 2035.** Att enbart kräva 90 procent utsläppsminskning och tillåta att resterande del uppfylls genom krediter skapar en onödigt osäker situation och riskerar att dämpa investeringstakten i elektrifiering.
- **Elektrobränslen som uppfyllnadsmedel.** Förslaget öppnar för att elektrobränslen ska kunna användas för att kompensera kvarvarande utsläpp. Energimässigt är elektrobränslen dock betydligt mindre effektiva än eldrift och är bättre lämpade i sektorer där elektrifiering inte är möjlig, såsom flyg och sjöfart. Inom vägtransporter är elektrobränslen både dyrare och mindre klimateffektiva än batterielektriska fordon. Att inkludera dem som ett verktyg för måluppfyllelse riskerar därför att fördröja elektrifieringen, skapa osäkerhet i teknikval och leda till att tillverkare och kunder tvingas utvärdera alternativ som inte är kostnadseffektiva eller långsiktigt hållbara. Detta motverkar regelverkets syfte och riskerar att minska takten i omställningen.

Vikten av tydlig politisk och administrativ kommunikation

Oavsett exakta procentsatser innebär förslaget att en majoritet av alla fordon som säljs efter 2035 måste vara elektriska. För att ge marknaden stabilitet krävs att:

- politiska företrädare konsekvent kommunicerar elektrifieringen som huvudspåret,
- myndigheter och medlemsstater säkerställer samsyn i tolkningen av reglerna,
- långsiktighet präglar både nationell och europeisk informationsgivning.

Tydlig kommunikation är avgörande för att undvika osäkerhet i investeringar, konsumentbeteende och industriella beslut.

David Freed
Gruppchef kraftsystem och marknader